

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 450/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., Z., zastúpeného advokátom JUDr. T. R., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 19/2011 z 12. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2011 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tost 19/2011 z 12. júla 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na sťažovateľa bol Oblastným súdom v Middelburgu, Holandské kráľovstvo, vydaný 14. decembra 2010 európsky zatýkací rozkaz pod sp. zn. U 012/2010 (ďalej len „európsky zatýkací rozkaz“) z dôvodu jeho vydania na trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako krádež a pytlíctvo podľa čl. 311 Trestného zákona Holandského kráľovstva.

Podaním sp. zn. 2 KPt 1/11 z 25. februára 2011 prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „prokurátor“) podal na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) návrh na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu.

Uznesením sp. zn. 2 Ntc 1/2011 z 2. júna 2011 krajský súd vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu odmietol z dôvodu, že skutok, pre ktorý bol vydaný, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, a v danom prípade nejde o konanie podľa § 4 ods. 4 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len „zákon o EZR“).

Uznesenie krajského súdu z 2. júna 2011 na základe sťažnosti podanej prokurátorom preskúmal najvyšší súd, ktorý uznesením sp. zn. 2 Tost 19/2011 z 12. júla 2011 napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a rozhodol, že európsky zatýkací rozkaz sa vykoná.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd nereflektoval v dostatočnej miere skutočnosti konštatované krajským súdom v jeho uznesení z 2. júna 2011 ani skutočnosti namietané vo vzťahu k náležitostiam európskeho zatýkacieho rozkazu samotným sťažovateľom.

Sťažovateľ k tomu uviedol:

„V 1. rade je potrebné zvýrazniť, že ani sťažovateľ a ani krajský súd nepovažovali za dôvod na nevykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu to, že dôkazy, ktoré predložil sťažovateľ majú istú výraznú relevanciu odôvodňujúcu, že sťažovateľ na nemohol dopustiť žiadnej trestnej činnosti na území holandského kráľovstva v uvedenom čase. Aj napriek tomu, že na predložené dôkazy poukazovali, dôvod na nevyhovenie bol spočíval v tom, že skutok nie je trestným činom (ako to uzavrel krajský súd) a teda bol daný priestor na postup podľa § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 154/2010. Navyše, podľa sťažovateľa nebol daný dôvod na jeho vydanie aj preto (aj tento dôvod poukázal krajský súd vo svojom odôvodnení), lebo v európskom zatýkacom rozkaze nebola uvedená miera účasti vyžiadanej

osoby na trestnom čine, tak ako to priamo vyžaduje ust. § 5 ods. 5 písm. d) zákona č. 154/2010 Z. z.

Týmto zákonným ustanoveniam nevenoval najvyšší súd dostatočnú pozornosť aj z pohľadu sťažovateľa nebolo zrozumiteľné a ani jasne vysvetlené, prečo došlo k zrušeniu uznesenia súdu prvého stupňa. Sťažovateľ sa z odôvodnenia napádaného rozhodnutia najvyššieho súdu nedopátral z čoho najvyšší súdu vychádzal keď konštatoval (str. 5 tretí odsek) medzi dôvody na odmietnutie vykonania európskeho zatykáacieho rozkazu nepatrí hodnotenie dôkazného podkladu obvinenia alebo obžaloby. Krajský súd totiž vôbec nerozhodol o nevykonaní európskeho zatykáacieho rozkazu z dôvodu, že by hodnotil dôkazy zaslané holandskou stranou (a teda tak prejedlikoval vinu resp, nevinu sťažovateľa) ale z dôvodu, že samotné konanie sťažovateľa tak ako je "popísané" (zistené) holandskými orgánmi nevykazuje znaky trestného činu. Skutkom sa totiž na účely zákona č. 154/2010 Z. z. rozumie "vlastné" konanie (správanie) vyžadanej osoby a nie právna kvalifikácia trestného činu. S týmto zákonným ustanovením súvisí aj ust. § 5 ods. 5 písm. d) zákona č. 154/2010 Z. z., ktoré zakotvuje povinnosť, aby európsky zatykáací rozkaz obsahoval mieru účasti vyžadanej osoby na trestnom čine.

Slovenské orgány predsa musia mať vedomosť (t. j. je ich povinnosťou vyžadovať to od štátov, ktoré požadujú vydanie osoby) o tom, akým konkrétnym správaním porušil občan Slovenskej republiky právne predpisy štátu, ktorý sa dožaduje jeho vydania. Samotné vydanie nášho občana cudziemu štátu je taký výrazný zásah do osobných práv (t. j. vydávacia väzba) že vydávajúci štát musí vyžadovať od cudzieho štátu popísanie konkrétnej činnosti (t. j. takáto požiadavka nie je snahou o hodnotenie a požadovanie konkrétnych dôkazov) vydávanej osoby na určitom trestnom čine. Je predsa neprípustné, aby si holandské orgány splnili takúto svoju povinnosť (t. j. miera účasti sťažovateľa na skutku, popis skutku sťažovateľa) len tým, že poukážu na existenciu nejakého trestného činu, ktorý mal byť na ich území spáchaný (neznámymi osobami) a že na mieste činu bola izolovaná DNA vyžadanej osoby. Len samotné izolovanie DNA (bez ďalších skutočností) predsa nemôže splňať zákonnú podmienku "miery účasti" na trestnom čine. Akou mierou účasti sa sťažovateľ podieľal na spáchaní trestného činu (nakladal kradnutý tovar? dával v aute pozor? šoféroval auto z alebo na miesto činu? a pod.) a teda ako vlastne prispel k spáchaní trestného činu, nie je možné zistiť z európskeho zatykáacieho rozkazu....

Z uznesenia najvyššieho súdu nie je zrejmé, čo vlastne súd považuje za mieru účasti resp. v čom je chápanie miery účasti krajským súdom (resp. v podaniach obhajcu sťažovateľa) nesprávne. Zodpovedanie tejto otázky je totiž dôležitá z hľadiska vyhovenia resp. nevyhovenia európskemu zatykáciemu rozkazu. Nemožno súhlasiť s najvyšším súdom, že miera účasti vyžiadanej osoby je vyjadrená všeobecne, avšak zrozumiteľne, pretože miera účasti sťažovateľa v európskom zatykacom rozkaze nebola vyjadrená žiadnym spôsobom.“

S poukazom na uvedené sťažovateľ navrhol rozhodnúť vo veci týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a to uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 19/2011 zo dňa 12. júla 2011, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. sp. zn. 2 Tost 19/2011 zo dňa 12. júla 2011 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 19/2011 z 12. júla 2011. Námietky sťažovateľa sa zakladajú na tvrdení, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí prezentoval svojvoľný a arbitrárny výklad relevantných ustanovení zákona o EZR vo vzťahu k osobe sťažovateľa, pričom svoje rozhodnutie tiež nedostatočne odôvodnil.

Ústavný súd stabilne judikuje, že skutkové a právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom jeho kontroly iba vtedy, ak by vyvedené závery všeobecných súdov boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Z citovanej judikatúry vyplýva, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak

dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov (napr. III. ÚS 346/09).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 23 ods. 1 písm. d) zákona o EZR vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu sa odmieta, ak skutok, pre ktorý bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 4 a 5.

Podľa § 5 ods. 5 písm. d) zákona o EZR európsky zatýkací rozkaz musí obsahovať opis skutkových okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný, vrátane času, miesta a miery účasti vyžiadanej osoby na trestnom čine.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh zistil, že na sťažovateľa bol Oblasťným súdom v Middelburgu, Holandské kráľovstvo, vydaný 14. decembra 2010 európsky zatýkací rozkaz na tom skutkovom základe, že 17. júla 2010 „o 4.35 hod. došlo v Middelburgu za pomoci osobného motorového vozidla značky ..., opatreného ukradnutými belgickými evidenčnými číslami k vlámaniu sa do obchodu s elektronikou, následne na aute, ktoré bolo pri lúpeži použité a na mieste činu zostalo, bolo vykonané technické dokazovanie, pričom v aute bol na niekoľkých predmetoch zachytený DNA materiál, a tento bol uschovaný a pri kontrole v databanke sa ukázalo, že na jednom z vyšetrovaných predmetov sa našla DNA, ktorá bola totožná s DNA materiálom M. K.“.

O návrhu prokurátora na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Ntc 1/2011 z 2. júna 2011 tak, že vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu odmietol, a to z dôvodu, že skutok, pre ktorý bol európsky zatýkací rozkaz vydaný, nie je trestným činom a nejde o konanie podľa § 4 ods. 4 zákona o EZR.

Podľa názoru krajského súdu „z európskeho zatýkacieho rozkazu, ani z opakovane vyžiadaných dodatočných informácií však nie je zrejmá miera účasti M. K. na predmetnej trestnej činnosti – zo spisového materiálu vyplýva len to, že DNA menovaného sa našla vo vozidle ..., ktoré sa použilo na nabúranie sa do obchodu s elektronikou, čo však nie je postačujúce, pretože len na základe uvedenej skutočnosti nie je možné konštatovať, že podľa právneho poriadku Slovenskej republiky sa jedná o trestný čin. Samotná skutočnosť, že vo vozidle, ktorým došlo k spáchaniu trestnej činnosti na území Holandského kráľovstva dňa 17.7.2010 bola nájdená plechovka od limonády, na ktorej bola zistená daktyloskopická stopa pochádzajúca od M. K., naviac keď vozidlo, ktorým bol trestný čin spáchaný nie je totožné s vozidlom, ktorého majiteľom bol v minulosti M. K., nie je trestným činom podľa platných právnych predpisov Slovenskej republiky, takáto skutočnosť ani neoznačuje, aká miera účasti M. K. mala byť na trestnom čine a keďže potom takéto konanie vyžiadanej osoby nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 4, 5 Zák. č. 154/2010 Z. z. o Európskom zatýkacom rozkaze, krajský súd vzhľadom na uvedené zistenia dospel k záveru, že podmienky vyžadované zákonom č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze neboli splnené, preto európsky zatýkací rozkaz vydaný Oblastným súdom v Middelburgu, Holandské kráľovstvo, sp. zn. U 012/2010 zo dňa 14.12.2010 z dôvodu podľa § 23 ods. 1 písm. d/ zák. č. 154/2010 Z. z. odmietol vykonať.“.

Proti uzneseniu krajského súdu podal včas sťažnosť prokurátor. Sťažovateľ sa k sťažnosti prokurátora „vyjadril vtom smere, že európskemu zatýkaciemu rozkazu nemožno vyhovieť, nakoľko v ňom nie je vyjadrená miera účasti vyžiadanej osoby na trestnom čine, ako to požaduje zákon“.

Najvyšší súd o sťažnosti prokurátora rozhodol uznesením sp. zn. 2 Tost 19/2011 z 12. júla 2011.

K záverom krajského súdu, ako aj k námietkam sťažovateľa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Z hľadiska postupu v konaní boli dodržané ustanovenia zákona o EZR a pokiaľ ide o samotné rozhodnutie, neprichádza do úvahy zvažovanie iného možného dôvodu

odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu (ďalej len EZR), než je krajským súdom použitý dôvod podľa § 23 ods. 1 písm. d/ zákona o EZR.

K tomu je potrebné uviesť, že skutok je v zatýkacom rozkaze holandského súdu sformulovaný tak, ako to zodpovedá doterajším výsledkom dokazovania v konaní vedenom orgánmi štátu pôvodu. Tento popis v originály európskeho zatýkacieho rozkazu, spolu s informáciami dodatočne na žiadosť prokurátora poskytnutými holandskou stranou vymedzujú obsahovo podobu skutku tak, že M. K. je podozrivý z účasti na vlámaní do obchodu s elektronikou, kde bola odcudzením vecí spôsobená škoda 10 350 eur a na zariadení obchodu škoda 10 000 eur. Miera účasti vyžiadanej osoby na trestnom čine (§ 5 ods. 5 písm. d/ zákona o EZR) je tu teda vyjadrená všeobecne, avšak zrozumiteľne (pričom nejde o odsudzujúci rozsudok).

Okolnosť, že do skutku je zahrnutá aj dôkazná súvislosť, z ktorej rezultuje samotné podozrenie, na popise skutku nič nemení, a je len prvkom jeho podrobnejšieho vykreslenia.

Takto vymedzený skutok skutočne vykazuje zákonné znaky prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona, ako to uvádza prokurátor.

Samozrejme, že z hľadiska účasti obvineného na čine sú relevantné ním predkladané a navrhované dôkazy, ktoré majú preukazovať jeho zdržiavanie sa na území Slovenskej republiky v čase činu. Je ich však potrebné uplatniť v trestnom konaní, ktoré sa v predmetnej veci vedie holandskými orgánmi (a naopak, pri aktuálnom rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu a o vydávacej väzbe sa nimi nemožno z hľadisk, ktoré predurčujú pozitívne alebo negatívne rozhodnutie o týchto otázkach zaoberať).

Európskym právom generovaná právna koncepcia európskeho zatýkacieho rozkazu, vykonávaná vnútroštátnymi úpravami členských štátov (vrátane zákona o EZR v Slovenskej republike) totiž vychádza z premisy, že otázkou viny (vrátane dôvodnosti podozrenia ako podkladu konania voči konkrétnej osobe) sa zaoberajú len orgány štátu, v ktorom sa konanie vedie a ktorý o vydanie osoby žiada.

Z hľadiska rozhodovania o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu to znamená, že jeho vykonanie súd obligatórne odmietne, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 1 zák. o EZR a môže toto vykonanie odmietnuť, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 2 tohto zákona, pričom medzi takto určené dôvody nepatrí hodnotenie dôkazného podkladu obvinenia alebo

obžaloby. Ak uvedené dôvody nie sú dané, súd vždy rozhodne o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu.“

Závery najvyššieho súdu podrobne prezentované v odôvodnení jeho uznesenia z 12. júla 2011 nejavia podľa názoru ústavného súdu známky arbitrárnosti či svojvôle. Najvyšší súd v súlade so zásadami formálnej logiky a vychádzajúc z dostupných skutkových zistení vyložil ustanovenia zákona o EZR spôsobom, ktorý je možné považovať za ústavne konformný. Odôvodnenie napadnutého uznesenia tiež obsahuje dostatočnú a presvedčivú argumentáciu, ktorou najvyšší súd reaguje na podstatné, avšak, podľa jeho názoru, nesprávne závery krajského súdu, ako aj na zásadné námietky sťažovateľa, a to spôsobom, ktorý nenaznačuje možnosť zásahu do sťažovateľovho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Z uvedeného vyplýva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmať, či v konaní bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov (*mutatis mutandis* I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

V tejto súvislosti je potrebné tiež pripomenúť, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

Skutočnosť, že sa sťažovateľ v tomto prípade nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, teda nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu

všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu takýmto nie je.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2011